197

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

24 декабрь, сешанба, 1996 йил

Сотувда эркин нархда. № 259 (1511)

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛДИ

Македония Республикасининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси этиб тайинланган Тражан Петровски 23 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиғини топширди.

Президент Ислом Каримов ишонч ёрлиғини қабул қилиб олар экан, Ўзбекистон билан Македония ўртасидаги дўстона алоқаларнинг узоқ йиллик тарихга ҳамда хайрли ҳамкорлик анъаналарига эга эканини қайд этди. Ҳар икки давлат мустақилликка эришгач эса ўзаро ҳамкорлик алоқалари янгича шакл ва мазмунда ривожлана бошлади. Ўзбекистон Президенти шу ҳақда сўзлар экан, мамлакатларимиз манфаатлари йўлидаги масъулиятли ва шарафли вазифани адо этишида элчига муваффақият тилади.

Тражан Петровски Македониянинг қуёшли Ўзбекистондаги илк элчиси сифатида фаолият бошлаши ўзи учун улкан шараф экани ҳамда икки мамлакат ҳамкорлигини янада равнақ топтириш йўлида бор куч-ғайратини аямаслигини билдирди.

Ишонч ёрлиғини топшириш маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов иштирок этди.

(ЎзА).

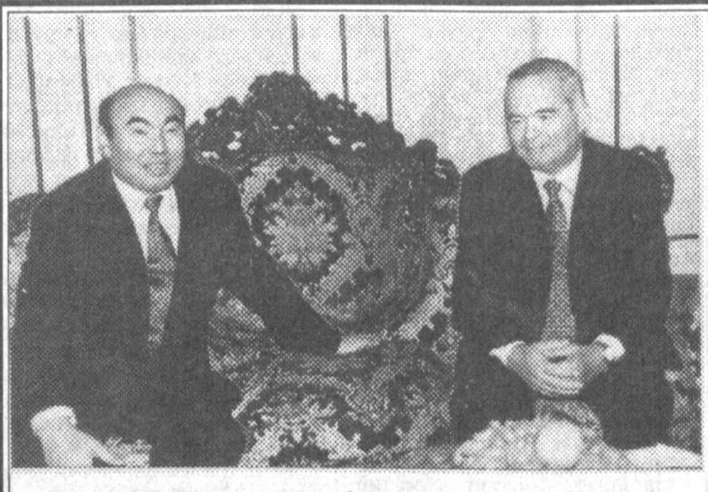

Расмий ташриф арафасида

ТАРИХ, ТАҚДИР ВА ИСТИҚБОЛ БИРЛИГИ

Қирғизистон тоғу адирлар, поёнсиз яйловлар юрти. Мамлакат ҳудудининг асосий қисмини денгиз сатҳидан 1 минг 500 метр юксакликда бўлган ерлар ташкил этади. Маъмурий-ҳудудий жиҳатдан олти вилоятга бўлинган бу қардош мамлакатда қарийб 4,5 миллион нафар аҳоли яшайди. Уларнинг 56,6 фоизи қирғизлардир. Умуман олганда, Қирғизистонда саксон миллат ва элат вакиллари истиқомат қилади. Улар орасида ўзбеклар 600 минг нафардан зиёдни ташкил этади.

Қирғиз халқининг тарихи ўзбек халқи тарихи билан уйғунлашиб кетган. Халқларимиз азалдан қувонч ва қайғуни баҳам кўриб елкадош бўлиб яшаган.

Қирғизистон саноатлашган аграр мамлакатдир. Айни пайтда 1 миллион 700 минг нафар киши халқ хўжалигининг турли жабҳаларида меҳнат билан банд. Мустақиллик қўлга киритилгач, мамлакат раҳбарияти хўжалик юритишнинг бозор муносабатларига ўтиш йўлини тутди. Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, хусусийлаштириш, тадбиркорликка кенг имконият ва имтиёзлар яратиш иқтисодий сиёсатнинг асосини ташкил этади.

1996 йилнинг июль ойида Қирғизистон ҳукумати республика иқтисодий ривожланишининг 2005-йилгача бўлган дастурини эълон қилди. Унда мамлакат ялпи ички маҳсулотини яқин ўн йил ичида икки баробарга кўпайтириш, пул қадрсизланишини ҳозирги 50 фоиздан 8 фоизга тушириш стратегик мақсад қилиб белгиланган.

(Давоми 2-бетда).

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг еттинчи сессияси 1996 йил 26 декабрь куни соат 10.00 да Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари 25 декабрь куни соат 9 дан соат 18 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАР, ДЕПУТАТЛАР ФРАКЦИЯЛАРИ ВА ҲОКИМИЯТ ВАКИЛЛИК ОРГАНЛАРИДАН САЙЛАНГАН ДЕПУТАТЛАР БЛОКИ ТАРКИБИГА КИРУВЧИ ОЛИЙ МАЖЛИС ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

24 декабрь соат 12.00да Олий Мажлисда «Ватан тараққиёти» партияси фракциясининг мажлиси бўлади, шу куни соат 17.00да «Адолат» социал-демократик партияси фракциясининг мажлиси ўтказилади.

25 декабрь соат 10.00да Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг мажлислар залида Халқ демократик партиясининг мажлиси ўтказилади, соат 12.00да эса Олий Мажлисда ҳокимият вакиллик органларидан сайланган депутатлар блоки тўпланади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ НОМИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИКЛАРИ

Республикамиз Президенти Ислом Каримов номига яқинлашиб келаётган янги 1997 йил муносабати билан табриклар келмоқда.

Америка Қўшма Штатлари Президенти Билл Клинтон ва унинг рафиқаси Хиллари Клинтон, Буюк Британия Бош вазири Жон Мейжор, БМТ Бош котиби Бутрос Ғолий, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти парламент ассамблеяси вице-президенти Вилли Виммер ҳамда республикамиз билан яқиндан ҳамкорлик қилаётган йирик хорижий компаниялар, кропорациялар ва фирмалар раҳбарларидан табрикномалар олинди.

(ЎзА).

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг еттинчи сессияси олдидан

ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ САРИ ЯНА БИР ҚАДАМ

Олий Мажлис Раиси ўринбосари, парламентнинг еттинчи сессияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича депутатлар ишчи гуруҳи раҳбари Бўритош ШОДИЕВА билан «Халқ сўзи» мухбири суҳбати.

-- Бўритош Аминовна, Олий Мажлис Кенгашининг еттинчи сессияни ўтказиш ҳақидаги қарори 22 ноябрда қабул қилинган ва шу кунги Кенгаш қарорига мувофиқ сессияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича депутатлар ишчи гуруҳи тузилиб, унга Сиз раҳбар этиб тайинланган эдингиз. Ишчи гуруҳининг ўтган вақтдаги фаолияти ҳақида қисқача гапириб берсангиз.

-- Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси кенгашининг еттинчи сессияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича депутатлар ишчи гуруҳини тузиш тўғрисидаги қароридан сўнг, 27 ноябрь куни ишчи гуруҳнинг биринчи йиғилиши бўлиб ўтди. Ушбу мажлисда сессия кун тартибига киритилган масалалар яна бир бор кўриб чиқилди. Қонун лойиҳаларининг ўша пайтдаги ҳолати, биринчи ўқишда қабул қилинган ва рўзномаларда чоп этилган қонун лойиҳалари бўйича жойлардан келаётган таклиф ва мулоҳазалар устида олиб борилаётган ишлар ҳақида Олий Мажлис тегишли қўмита раисларининг ахборотлари тингланди. Шунингдек, сессиянинг ташкилий жиҳатлари билан боғлиқ бўлган масалаларни тезкорлик билан ҳал этиш учун ишчи гуруҳи таркибида учта кичик гуруҳ тузилди.

(Давоми 2-бетда).

Муносабат

ХОЛИСЛИК ВА ДЕМОКРАТИЯ: МАТБУОТНИНГ БОШ ВАЗИФАСИ

Ҳар томонлама ривожланган демократик жамият қуриш йўлида ҳукуматимиз кенг кўламдаги ишларни амалга оширмоқда. Хусусан, мамлакатимиз тараққиётида оммавий ахборот воситаларининг аҳамиятини хисобга олиб, телевидение, газета ва журналлар фаолиятини демократлаштириш самарадорлигини ошириш мақсадида бир неча фармон ва қарорлар қабул қилинди. Яқинда республика оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармасининг ташкил этилиши ҳам бу йўлда қўйилган яна бир муҳим қадам бўлди.

Жамғарма бош директори Рўзмат Сафоевдан жамғарма фаолиятига доир фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашишни сўрадик.

-- Аввало,шуни таъкидлаш керакки, Ўзбекистон матбуотини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармасининг ташкил этилиши бугунги кун тақозосидир. Буни жамғарма олдида жуда катта ва маъсулиятли вазифалар турганидан ҳам илғаб олиш қийин эмас. Куни кеча Президентимиз жамғарма раҳбарларини қабул қилганида ҳам матбуотимиз олдида турган энг долзарб вазифалар хусусида тўхталиб, бозор иқтисодиёти шаклланаётган бир пайтда маънавиятни мустаҳкамлаш ва маърифатпарварликни кенг тарғиб этиш лозимлиги, бунда эса матбуотнинг ўрни алоҳида эканини қайд этди. Шунингдек юртбошимиз оммавий ахборот воситаларида холис танқидга эътибор берилиши, айниқса, раҳбарлар танқидга бардошли бўлиши лозимлигини ҳам таъкидлади.

Сир эмаски, ҳозирги пайтда оммавий ахборот воситалари собиқ Иттифоқ ҳукмронлиги пайтидаги қолип -- бир хилликдан узул-кесил халос бўлганича йўқ. Айни пайтда буни журналистларимиз фаолиятида ҳам у ёки бу кўринишда учратиш мумкин. Масалан, Президент фармонлари ва ҳукуматимиз қарорларининг амалдаги ижроси юзасидан кенг қамровли, халқимиз онгига етиб борадиган мақолалар, таҳлил ва шарҳлар кам кўзга ташланмоқда. Еритилиши, халққа етказилиши зарур бўлган кўплаб муаммо ва айтиладиган гаплар бор. Булар, албатта, матбуотнинг бош мақсади бўлмоғи лозим. Жамғарманинг асосий вазифаси ҳам оммавий ахборот воситаларининг роли ва аҳамиятини янада оширишдир.

О. ТЎРАҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Мулоҳаза

Четдан қараган кишига кўп нарса аниқ кўринади. Айниқса, маълум кишилар учун одатий турмуш оқимига тасодифан (дейлик, меҳмон сифатида) тушиб қолган одам ҳамма кўникиб бўлган манзаранинг ҳам янги қирраларини кашф этиши, барчага таниш ҳолатдан ўзича маъно ажратиши мумкин.

Ана шундай «четдан қараган» одам қуйидаги воқеани ҳаяжон билан сўзлаб берган эди.

АБАДИЙ ЯШИЛ ЎРМОН

... Ёз кунларининг бирида бегона қишлоқда тушлик тўй ошига ташриф буюришга тўғри келиб қолди. Ўзи ёлғиз ўтирган одам... устида енгил оқ яхтак, кўкрагини очиб олган, қўлидаги сочиқ билан тинмай елпинар, тақир қилиб қирилган бошини, тер оқаётган юзларини босиб артарди. Пиёлани қўлидан қўймас, айлантириб-айлантириб, ҳафсала билан чой ҳўпларди. Бегона бўлганим учун бошқалар менга эътибор беришмади, мен эса чойхўрни диққат билан кузата бошладим. У чойни шопириб-шопириб қайтарар, дамланишини кутиб, даврадаги суҳбатга луқма ташлаб қўяр, кейин ютоқиб, иштаҳа билан пиёлага лаб босарди. Менинг ҳисобимда тўртинчими, бешинчи чойнакдан биринчи пиёлани ҳўплаб афтини буриштирди-да, ўзича сўкиниб, шундай деди:

-- Ҳа қиёмати, чойнакни ерга қўйиб олибди-я...

Чойхўр мени жуда қизиқтириб қолганди, ҳар бир ҳаракатини кўздан қочирмай, айтган сўзини эсдан чиқармай кузатаётгандим. Бу гапини унча тушунмадим. Ёнимда ўтирганлардан бирига «Полвон ака нимадан хафа бўлаяптилар?» деб

(Давоми 3-бетда).

Долзарб мавзу

МАМЛАКАТНИНГ ҚОН ТОМИРИ

«Халқ сўзи» мухбирининг Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раиси Ф. М. МУЛЛАЖОНОВ билан мулоқоти

Ишончсиз банкларга эга бўлган мамлакатда иқтисодиётнинг соғломлаштирилишига умид қилиб бўлмайди, зеро, банкларни давлатнинг қон томири деб аташади. Бу ибора 30-йилларда мамлакатни оғир иқтисодий таназзулдан муваффақиятли олиб чиқа олган АҚШ Президенти Рузвельтга тегишлидир. Эътиборга молик томони шундаки, у Конгресс муҳокамасига тақдим этган дастлабки Қонун «Банклар ҳақидаги фавқулодда қонун» деб аталган эди.

Шунинг учун ҳам ўз иқтисодиёти тўғрисида қайғураётган ҳар қандай давлат пул муомаласи устидан назоратни қўлдан чиқармайди ва шу тариқа пул-кредит тизимининг барқарор ишлашини таъминлайди. Зеро, иқтисодиётни таркибий қайта қуриш ҳам, халқ хўжалиги суръатлари ва нисбатини тартибга солиш ҳам айнан шунинг ёрдамида амалга оширилади.

Мустақилликнинг дастлабки кунлариданоқ Ўзбекистон Республикаси Президенти ва ҳукумати мамлакат банк тизимининг ривожланиши ва барқарор фаолият кўрсатишига чуқур эътибор билан қарамоқда. Бу борада кўпгина ишлар қилинди, шу билан бирга, мамлакат иқтисодиётининг ривожланиш йили бўладиган келгуси йилда янада кўпроқ ишлар қилиниши лозим. Поёнига етаётган йил банк тизими ва унинг юраги бўлган Марказий банк учун қандай воқеаларга бой бўлди? Суҳбат ана шу мавзуларга бағишланган.

ПЛАСТИК КАРТОЧКАЛАР ШАРОФАТИ

-- Файзулла Мақсуджонович, тўловларнинг тез ўтиши ҳар қандай давлат банк тизимининг муҳим муаммолари қаторида турадии. Пулнинг тез айланиши унга бўлган талабнинг барқарорлашувига сезиларли таъсир кўрсатади, муайян даражада ўзаро қарзлар муаммосининг ҳал этилишини осонлаштиради, ҳисоб-китобларнинг ишончлилигини оширади. Сўнгги пайтларда пул ўтказиш ҳамда тўловларнинг узоққа чўзилаётгани тўғрисида мижозлардан деярли ҳеч қандай шикоятлар йўқ, муаммо амалда ҳал этилди. Суҳбатимизни ана шундан бошласак.

-- Энг катта ютуғимиз шу бўлдики, банк муассасаларида электрон тўловлар тизимини жорий этиш ишлари ниҳоясига етказилди. Биз ўзимизнинг электрон тўловлар тизимимизни яратдик, у мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган барча тижорат банклари ва уларнинг 600та филиалида қўлланилмоқда. Республикамизнинг барча ҳудудларида Ҳисоб-китоб марказлари ташкил этилган бўлиб, улар Марказий банкдаги ягона марказдан бошқарилади. Ҳозирда банклар ўртасида кунига ўртача 8-15 мартагача ахборот алмашиш имкони туғилди. Шунинг натижасида тўловларнинг ўтиш вақти республикамиз миқёсида анчагина қисқарди ва у эндиликда саноқли дақиқаларни ташкил қилмоқда.

Шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, республикамиз банк тизимида Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари ичида биринчилардан бўлиб умумдавлат миқёсида ягона тўлов тизими жорий этилди. Жаҳон амалиётида бундай тизимларни яратишга баъзан ўн йиллаб вақт сарфланади. Шунинг учун ҳам банк ҳисоб-китобларининг янги технологияларига жадал кириб боришимиз ўз-ўзидан хорижий меҳмонларни ҳайрону лол қолдирмоқда.

Агар янги тўлов тизими орқали кунига ўртача бир неча миллиард сўмлик 30-40 мингта ҳужжат ўтишини ҳисобга оладиган бўлсак, Марказий банк мутахассислари томонидан амалга оширилган ишнинг самараси яққол намоён бўлади. Тўлов тизимига оид дастурий ишланмалар ҳам Ахборотлаштириш, бугалтерия ҳисоби департаментлари ҳамда ахборотлаштириш бош маркази мутахассислари томонидан бажарилди. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиманки, биз ушбу тадбирга кам маблағ сарфлаган ҳолда ягона тизимни яратишга муваффақ бўлдик. Бу эса ўз навбатида давлатнинг катта миқдордаги маблағини иқтисод қилишга имкон берди. Жаҳон банки ва Халқаро валюта фонди мутахассислари томонидан юқори баҳоланган Ўзбекистон электрон тўлов тизимининг бевосита ташаббускори Марказий банк раисининг ўринбосари Карим Умаровдир.

Амалга оширилаётган муҳим ишларимиздан яна бири шуки, банкларимиз тўлов тизимини такомиллаштириш, қолаверса, жаҳоннинг ривожланган мамлакатларида қўлланилаётган замонавий ҳисоб-китоб усуллари, яъни пластик карточкаларни жорий этиш борасида ҳам муайян ишлар қилинмоқда. Жумладан, 1996 йилнинг апрель ойидан бошлаб Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки микропроцессорли карталар асосидаги нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тизимининг пилот лойиҳасини жорий этмоқда. Ҳозирда халқ банкида ҳам айнан шундай ишлар олиб борилмоқда.

Марказий банк томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 16 июндаги қарорига мувофиқ, тижорат банклари ва Банклар уюшмаси билан биргаликда электрон пластик карточкалардан фойдаланган ҳолда нақд пулсиз ҳисоб-китобларни амалга оширишнинг миллий тизимини жорий этиш концепцияси лойиҳаси ишлаб чиқилди. Бу лойиҳани дастлаб Чирчиқ шаҳрида жорий этишни режалаштирмоқдамиз, Мазкур тадбир кейинчалик республикамизнинг бошқа ҳудудларида ҳам амалга оширилади.

ЯНГИ ҲИСОБВАРАҚЛАР РЕЖАСИ

-- Бутунлай янги тўлов тизимини жорий этиш бизни тўловлар бир зумда амалга ошириладиган жаҳон андозаларига яқинлаштирди. Марказий банк ишнинг технологик базасини қайта қуришга доир бошқа муҳим вазифаларни ҳам ҳал қилгандир?

-- Шак-шубҳасиз. Биз ҳозирда бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботлар тизимида амалга оширилган ўзига хос инқилоб тўғрисида гапиришимиз мумкин. Бу жараён мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, иқтисодиёт ва молияни эркинлаштириш каби мамлакатимизда амалга оширилаётган изчил бозор иқтисодиёти ўзгаришлари туфайли юзага келди. Иқтисодий соҳага молиявий ва иқтисодий ахборотнинг сифат жиҳатидан янги истеъмолчилари -- акциядорлар, инвесторлар, омонатчилар, аудиторлар, кредиторлар, хорижий корхоналар, ташкилотлар ва банклар кириб келмоқда. Бундай ахборот уларга кредитлар бериш, фоиз келтирадиган депозитлар, қимматли қоғозларга инвестиция қи-

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН: КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА

«Халқ сўзи» ва ЎзА мухбирлари хабар қилади

ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТА МАЖЛИСИ

Вазирлар Маҳкамасида Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш республика ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда вазирлик, идора ва ташкилотлар раҳбарлари қатнашди.

Мажлисни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари, ташкилий қўмита раиси И.Жўрабеков бошқарди.

Мажлисда Наврўз байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ масалалар юзасидан республика маданият ишлари вазири Х. Жўраев, Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Ш. Жалилов ахборот берди.

Халқимизнинг 1997 йилнинг 21 мартида кенг нишонланадиган қадимий байрами--Наврўзга ҳозирдан бошлаб пухта тайёргарлик кўриш ва уни юксак савияда ўтказиш зарурлиги мажлисда таъкидлаб ўтилди. Жойларда март ойини «озодалик ва ободонлаштириш ойлиги», деб эълон қилишга қарор қилинди. Байрам арафасида бунёд этиладиган қурилиш иншоотларини ўз вақтида, сифатли қилиб фойдаланишга топшириш кераклиги таъкидланди, тегишли вазирлик, идора ҳамда ташкилотлар раҳбарларига аниқ кўрсатмалар берилди.

Мажлисда Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси У. Раҳматов, республика Бош вазирининг ўринбосарлари А. Азизхўжаев, Р. Юнусов, М. Усмонов иштирок этди.

ИСТИҚЛОЛ ҒОЯЛАРИГА САДОҚАТ

23 декабрь куни Тошкентда Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг пленуми бўлди. Унда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг «Маънавият ва маърифат» республика жамоатчилик маркази раҳбарияти ҳамда бошқаруви аъзолари билан учрашувда билдирган тавсияларини амалга ошириш юзасидан касаба уюшмалари олдида турган вазифалар муҳокама этилди.

Маърузачи ва сўзга чиққанлар юксак маънавий фазилатларни камол топтириш, ёшларни бой маданий меросимиз ва урф-одатларимизга ҳурмат, Ватанга муҳаббат, истиқлол ғояларига садоқат руҳида тарбиялаш ҳамда аҳолининг бўш вақтини сермазмун ташкил этиш касаба уюшмалари фаолиятининг энг муҳим йўналишларидан бири эканини таъкидладилар.

Пленумда республика Бош вазирининг ўринбосари Д.Ғуломова иштирок этди.

МАЪНАВИЯТ МАВЗУСИГА БАҒИШЛАНДИ

Жиззах вилояти ҳокимлигида «Маънавий-маърифий ислоҳотлар давлат сиёсатининг устивор йўналиши» мавзуида анжуман ўтказилди. Унга шаҳар, туман ҳокимлари, корхона ва ташкилотлар, мактаб ва мактабгача тарбия муассасалари раҳбарлари таклиф этилди.

Республика «Маънавият ва маърифат» марказининг раҳбари, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Неъмат Аминов анжуманда маъруза қилди.

Анжуман иштирокчилари вилоятда маънавий-маърифий ишларни такомиллаштириш масалаларига алоҳида эътибор қаратдилар. Вилоят марказида барпо этилаётган «Маънавий-маърифий марказ» мажмуи қурилишини қўллаб-қувватлаш лозимлигини таъкидладилар.

«ЎЗДЭУАВТО» ҲАМКОРЛИККА ЧАҚИРАДИ

Андижон вилоятида бўлиб ўтган семинар-кенгашда «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасини маҳаллийлаштириш дастурини амалга оширишда тадбиркорлик тузилмаларининг иштирок этиши имкониятлари кўриб чиқилди. Кенгашни республика товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси билан «Ўзавтосаноат» давлат ассоциацияси ташкил этди.

Семинар-кенгаш ишида республика вазирликлари, идоралари, банклари, бозор инфратузилмалари, маҳаллий ҳокимият органлари вакиллари, шунингдек, Ўзбекистон, Туркия, Ҳиндистон, Покистон, Россия Федерацияси ва бошқа мамлакатларнинг тадбиркорлари иштирок этди.

Учрашув иштирокчилари «ЎзДЭУавто» ишлаб чиқариш цехлари билан танишдилар, Асака шаҳрида автомобиль заводи қурилиши ва унинг истиқболи тўғрисидаги видеофильмларни томоша қилдилар. Улар корхонанинг бугунги иши, бутловчи деталларни Ўзбекистонда ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш тартиби тўғрисида батафсил ахборот олдилар.

«ИПАК ЙЎЛИ»НИНГ «ТУГУНИ» ЕЧИЛМОҚДА

«Тошкент-Ўш» автомобиль йўлининг Қамчиқ довони қисмини кенгайтириш жадал давом этмоқда. Мазкур улкан қурилишда фаол иштирок этаётган «Тошавтойўл» бирлашмаси йўлчилари томонидан йилнинг ўтган даври мобайнида 68 миллион сўмлик 600 минг куб метр ер ишлари амалга оширилди. Жумладан, тўққиз километр йўлнинг четига махсус тўсиқлар ўрнатилди, уч километр йўл асфальтланди. Бунда Оҳангарон, Бўстонлиқ, Паркент, Юқоричирчиқ туманлари йўлчиларининг ҳиссаси катта бўлаётир.

Транспорт қатнови тўхтатилмаган ҳолда йўл халқаро андозаларга мувофиқ 15 метр, қатнов қисми эса 9 метр кенгликда қайтадан қурилмоқда.

Денгиз сатҳидан 1600 метр баландликда жойлашган мазкур довон «Буюк ипак йўли»нинг «тугуни» ҳисобланади. Ана шу «тугун» ечилса, автомобилларни ўтказиш қуввати икки-уч баробар ортиб, республикамизнинг ҳар бир гўшасини ички йўллар орқали қишин-ёзин бирдай боғлаш имкони туғилади.

ТАРИХ, ТАҚДИР ВА ИСТИҚБОЛ БИРЛИГИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Президент Асқар Акаев раҳбарлигида мамлакатда хорижий сармоялар бўйича давлат комиссияси ташкил этилган бўлиб, у энг зарур соҳаларни молиявий қўллаб-қувватлашга ҳаракат қилмоқда. Ана шундай муҳим соҳалар сифатида энергетика саноатини ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга катта эътибор қаратилмоқда.

Мамлакат иқтисодиётида рангли металлургия, машинасозлик, енгил ва озиқ-овқат саноати муҳим ўрин эгаллайди. Жорий йил бошидан буён электр-энергетика, кўмир, кимё, электротехника, станоксозлик, енгил саноат, озиқ-овқат ва матбаа саноатида маҳсулот ҳажмининг бир қадар ўсиши кузатилмоқда. Бироқ, иқтисодиётда барқарор ўсиш даври ҳали узоқ. Мавжуд корхоналарнинг 34 фоизида ишлаб чиқариш ҳажми тўхтаб турган ана шундан далолат беради.

Қишлоқ хўжалигида чорвачилик, тамакичилик, пахтачилик, мева ва сабзавот етиштириш асосий соҳалар ҳисобланади. 1996 йилда қирғиз деҳқонлари 1 миллион 300 минг тонна дон, жумладан, қарийб миллион тонна буғдой янчиб олдилар.

Қирғизистон жаҳондаги 44 мамлакат билан савдо-иқтисодий муносабатлари ўрнатган. Мамлакатдан хорижга жун, пахта, тери, сурма экспорт қилинади. Ташқи савдо оборотида МДҲ мамлакатлари билан экспорт-импорт операциялари асосий ўринни эгаллайди. Қирғизистоннинг йирик ҳамкорлари— Россия, Ўзбекистон ва Қозоғистондир.

Ўзбекистон билан Қирғизистон ўртасидаги дипломатия алоқалари 1993 йилнинг 16 февралида ўрнатилган эди. Ўша йилнинг май ойидан бошлаб мамлакатимиз пойтахтида Қирғизистон Республикаси элчихонаси фаолият юритмоқда. Икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар асосини 1992 йилнинг 29 сентябрида Тошкентда имзоланган дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома ташкил этади. Бу муҳим ҳужжат кейинроқ имзоланган давлатлараро, ҳукуматлараро ва муассасалараро 27та шартномавий-ҳуқуқий актлар учун асос бўлиб хизмат қилди. 1994 йилнинг 16 январида эса Қирғизистон, Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасида имзоланган ягона иқтисодий маконни яратиш ҳақидаги шартномага қўшилди.

Ана шу шартномага кўра Ўзбекистон, Қирғизистон ва Қозоғистон Марказий Осиё минтақасидаги интеграция жараёнларини янада кенгайтириш учун ҳуқуқий асослар яратиш борасида фаол ҳамкорлик қилмоқда. 1995 йил 24 апрелда бу қардош мамлакатлар Бош вазирлари кенгаши мажлисида иқтисодий интеграциянинг 2000 йилгача бўлган дастури қабул қилинди. Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлат раҳбарларининг сўнгги учрашувида эса ягона иқтисодий маконни яратишнинг 1996-1998 йилларга мўлжалланган ҳаракат дастури маъқулланди. Ушбу дастур эркин савдо ҳақидаги, сармояларни ўзаро ҳимоялаш ҳақидаги, фойда ва мулкдан икки ёқлама солиқ олмаслик ҳақидаги, ягона илмий-техник ҳудуд ҳақидаги битимлар имзоланишини назарда тутади. Бу ягона иқтисодий маконни яратиш шартномасига имзо чеккан Марказий Осиё давлатларининг қонунчилигини мувофиқлаштиришда муҳим ўрин тутади.

Ўзбекистон билан Қирғизистон ўртасидаги икки томонлама муносабатлар ҳам азалий маданий ва илмий-техник алоқаларни, асрлар давомида шаклланган дўстлик, яхши қўшничилик ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантиришни кўзда тутади. Шуниси қувончлики, айни пайтда икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқалар тобора ривожланиб бораяпти. 1996 йил ноябрига қадар мамлакатларимиз ўртасидаги маҳсулот айирбошлаш ҳажми 90,6 миллион долларни ташкил этди. Ўзбекистон Қирғизистонга 74,6 миллион долларлик маҳсулот экспорт қилган бўлса, Қирғизистондан мамлакатимизга 16 миллион долларлик маҳсулот келтирилди. Мамлакатларимиз экспортининг асосий қисмини табиий газ ва газ конденсати, мойлаш материаллари, қуюқ ёқилғи ва бошқа маҳсулотлар ташкил этади. Қирғизистондан юртимизга келтирилаётган маҳсулотлар эса асосан мол ёғи, шакар, кўмир ва транспорт воситаларидир.

1994 йил январида Бишкекда «Ўзбекистон ва Қирғизистон ўртасида маданият, соғлиқни сақлаш, фан, маориф, сайёҳлик ва спорт соҳаларидаги ҳамкорликни чуқурлаштириш тўғрисида» битим имзоланган эди. Бу битим қардош ўзбек ва қирғиз халқлари ўртасида гуманитар соҳадаги мавжуд алоқаларни янада кенгайтиришни кўзда тутади. Дарҳақиқат, бу соҳадаги ҳамкорлик тобора мустаҳкамланиб бораётир. Ўтган йили Манас эпосининг минг йиллиги Қирғизистондаги каби мамлакатимизда ҳам кенг нишонланди. Бу йил эса Қирғизистон халқи биз билан биргаликда соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини байрам қилди. Ўш драма театрида Абдулла Ориповнинг «Соҳибқирон» пьесаси премьераси муваффақият билан намойиш этилди.

Икки мамлакат вилоятлари ўртасидаги биродарлик алоқалари, ижодкор зиёлиларнинг ўзаро ташрифлари анъанавий тус олди. Шу ўринда қирғиз ёзувчиси Чингиз Айтматов ватанимизнинг «Дўстлик» ордени билан мукофотланганини эслаш жоиз. Бу халқларимиз дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашга ҳар томонлама рағбатлантирилаётганидан далолатдир.

Маълумки, 24-25 декабрь кунлари Қирғизистон Президенти Асқар Акаев юртбошимиз Ислом Каримов таклифига биноан мамлакатимизга расмий ташриф буюради. Ишонамизки, икки қардош мамлакат раҳбарларининг бу галги олий даражадаги учрашуви ҳам ўзбек ва қирғиз халқларининг азалий дўстлигини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Амирқул КАРИМ
(ЎзА).

ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ САРИ ЯНА БИР ҚАДАМ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Биринчи ишчи гуруҳга раҳбарлик қилиш Олий Мажлиснинг Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитасининг раиси Эркин Воҳидовга топширилди. Ушбу кичик гуруҳ зиммасига сессия кун тартибига киритилаётган ҳужжат лойиҳаларини депутатларга ўз вақтида топширилишини ташкил этиш, Олий Мажлис ишини республика оммавий ахборот воситалари, телевидение ва радио орқали ёритилишини таъминлашга доир вазифалар юклатилди.

Иккинчи кичик гуруҳга Олий Мажлис Кенгаши ва уй-жой коммунал хўжалиги қўмитасининг раиси Хурсанд Тошев раҳбар этиб тайинланди. Унинг асосий вазифаси сессия Котибиятининг таркибига доир ва унинг ишини ташкил этиш билан боғлиқ материаллар тайёрлаш, «Рада-Мажлис» тизими бўйича ахборот хизмати кўрсатиш ҳамда ахборот-маълумот хизматини уюштиришдан иборат.

Учинчи кичик гуруҳ депутатларни меҳмонхоналарга жойлаштириш, уларнинг ишлаши учун шарт-шароит яратиш билан шуғулланади. Унга Олий Мажлис Саноат, энергетика, транспорт, алоқа ва ахборот қўмитасининг раиси Изидор Кочмарик раҳбарлик қилмоқда. Ушбу кичик гуруҳлар айни пайтда сессияга тайёргарлик кўриш ишларини қизғин давом эттирмоқдалар.

Кеча бўлиб ўтган ишчи гуруҳнинг иккинчи мажлисини сессияга тайёргарлик бўйича ташкилий ишларнинг сарҳисоби, деб аташ мумкин. Ушбу мажлисдаги кичик гуруҳлар раҳбарларининг ахборотлари шуни кўрсатдики, улар олдидаги қўйилган вазифаларни етарли даражада бажариб келмоқдалар. Энг муҳими, сессия кун тартибига киритилажак қонун лойиҳалари жойлардаги Олий Мажлис депутатларига ўз вақтида юборилди. Бу эса депутатларимизга қонун лойиҳалари билан янада чуқурроқ танишиш, таҳлил қилиш, жамоатчилик ва сайловчилари билан фикр алмашишларига қўшимча шароит яратади, деб ўйлаймиз.

-- Сиз юқорида сарҳисоб, деган иборани ишлатдингиз. Яна бир неча кундан сўнг 1997 йил кириб келади. Жорий йил, Сизнингча, мамлакатимиз ҳаётида қандай из қолдирди?

-- Дарҳақиқат, янги 1997 йилга ҳам саноқли кунлар қолди. Ҳар бир инсон ана шундай дақиқаларда ўтган даврига бир қур назар ташлайди. Агар борди-ю, 1996 йил тақвимини варақласак мустақиллигимизнинг беш йиллиги муносабати билан ўтказилган катта тантаналар, хорижий мамлакатлар билан ўрнатилган турли соҳалардаги ҳамкорлик алоқалари, улуғ бобомиз Амир Темурнинг 660 йиллик таваллудига бағишланган маросимлар, республикамиз пойтахтида Темурийлар тарихи музейининг очилиши, Самарқанд, Шаҳрисабз шаҳарларида улуғ Соҳибқирон ҳайкалларининг ўрнатилиш маросимлари кўз олдимизда бирма-бир туради. Жорий йилда Ўзбекистон ўзининг енгил автомашиналарини чиқара бошлаганлиги ва бир қатор саноат корхоналарининг бунёд этилиши давлатимиз тарихи саҳифаларига олтин ҳарфлар билан ёзилади. Шуни ҳам айтиш жоизки, республикамиз шаҳар ва қишлоқларида ўзини ўзи бошқариш органларига сайловлар муносабати билан бўлиб ўтган йиғинлар юқори даражада, жамиятимиз ҳаётида Президентимиз олиб бораётган оқилона сиёсат халқимиз томонидан чин дилдан қўллаб-қувватланаётганлигининг яна бир далилидир. 1996 йил дарҳақиқат, юксалиш йили бўлиб, Ўзбекистон барча соҳаларда тараққиёт сари юз тутди.

Республикамиз Конституциясининг тўрт йиллигига бағишланган тантанали мажлисда Президентимиз янги--1997 йилни Инсон манфаатлари йили, деб эълон қилдилар. Бу эса халқимиз кучига куч, ғайратига ғайрат қўшди. Яна шуни ҳам алоҳида таъкидлаш керакки, бу бежиз айтилган гап эмас. Унинг замини бор. Президентимиз айтганларидек, 1997 йилда мустақиллик берган меваларидан мамлакатимизнинг барча фуқаролари баҳраманд бўладилар, хонадонларига фаровонлик, кўпроқ файз-барака кириб боради. Олий Мажлис томонидан қабул қилинаётган қонунларимиз эса унга ҳуқуқий жиҳатдан пойдевор, таянч бўлади.

-- Сессия кун тартибига киритилган масалалар ҳақида ҳам қисқача тўхталиб ўтсангиз.

-- Сессия муҳокамасига республикамиз ҳаётининг турли жабҳаларига тегишли бир неча масалалар киритилди. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йилги Давлат бюджети лойиҳаси тўғрисидаги масала, Адвокатура, Нотариат, Сиёсий партиялар, Ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги, Журналистнинг касбига доир фаолиятини ҳимоя қилиш, Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман), Давлат хизмати, Давлат уй-жой сиёсатининг асослари, Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш, Товар бозорларида монополистик фаолиятни чеклаш ва рақобат тўғрисидаги қонунлар, Солиқ ва Жиноят-ижроия кодекслари лойиҳалари ана шулар жумласидандир.

Ҳар бир қонун лойиҳаси ўз ичига аниқ соҳага доир масалаларни қамраб олганлиги билан аҳамиятлидир. Масалан, «Ахборот олиш кафолатлари ва эркинлиги тўғрисидаги» Қонун лойиҳаси ҳар кимнинг ахборотни эркин ва монеликсиз излаш, олиш, тадқиқ этиш, узатиш ҳамда тарқатишга доир конституциявий ҳуқуқини амалга ошириш жараёнида юзага келадиган муносабатларни тартибга солишга қаратилган.

«Журналистнинг касбига доир фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисидаги» Қонун лойиҳаси эса журналистнинг касбига доир фаолияти билан боғлиқ бўлган муносабатларни тартибга солишга, унинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини аниқлаш, ҳуқуқий ва ижтимоий кафолатлар бериш, мазкур Қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик чораларини белгилашга қаратилган.

«Товар бозорлари рақобат ва уларда монополия фаолиятини чеклаш тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси товар бозорларида монополия фаолияти ва ғирром рақобатнинг олдини олиш, чеклаш ва тўхтатишнинг ҳуқуқий асосларини белгилаб бериш, рақобат муносабатларининг шаклланиши ва самарали амал қилиши учун шарт-шароит яратишга қаратилган. Мазкур Қонун Ўзбекистон Республикасидаги юридик ва жисмоний шахслар, хорижий юридик шахслар, Ўзбекистон Республикасининг вазирликлари ва давлат бошқарув органлари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қатнашадиган товар бозорларидаги рақобатга таъсир кўрсатувчи муносабатларга нисбатан татбиқ этилади. Шунингдек, Қонун мазкур шахслар ва органларнинг республикадан ташқаридаги ҳаракатлари ёки тузаётган битимлари Ўзбекистон товар бозорларидаги рақобатнинг чекланишига олиб келаётган, олиб келиши мумкин бўлган ёхуд бошқа салбий оқибатларга сабаб бўлаётган ҳолларда ҳам қўлланилади.

«Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси»нинг лойиҳаси солиқ тизимининг ҳуқуқий, иқтисодий ва ташкилий асосларини белгилайди. Солиқларни татбиқ этиш ва солиқларга доир қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарликни тартибга солади. Божхона қонун ҳужжатлари асосида тартибга солинадиган божхона божи, йиғим ва тўловлари бундан мустасно.

«Адвокатура тўғрисида»ги, «Нотариат тўғрисида»ги ҳамда «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги Қонун лойиҳалари Олий Мажлиснинг шу йил август ойида ўтган олтинчи сессиясида биринчи ўқишда қабул қилинган ва матбуотда эълон қилиниб, халқ муҳокамасига қўйилган эди. Муҳокама жараёнида тегишли қўмиталарга республикамизнинг турли жойларида ишлаб, фаолият кўрсатиб келаётган ҳуқуқшунос, иқтисодчи ҳамда шу соҳага яқин бўлган бошқа мутахассислардан фикр, таклиф ва мулоҳазалар келди. Уларнинг бирортаси ҳам ишчи гуруҳ назаридан четда қолгани йўқ. Таклиф ва истакларнинг ҳаммаси бирма-бир ўрганиб чиқилди. Уларнинг асосий қисмидан қонун лойиҳаларини янада такомиллаштириш учун фойдаланилди.

-- Сессия кун тартибига юқорида қайд этилганлардан ташқари яна қандай масалалар киритилиши назарда тутилмоқда?

-- Юқорида қайд этилган қонун лойиҳалари билан бирга «Ўзбекистон Республикасининг амалдаги айрим қонунларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси, Ўзбекистон Республикасининг бир қатор халқаро конвенцияларга қўшилиши, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари, Олий Мажлис Кенгашининг қарорларини тасдиқлаш тўғрисидаги, шунингдек Олий Мажлиснинг ваколатига кирувчи яна бир қанча масалалар депутатларимиз муҳокамасига киритилмоқда.

Лекин бундан сессияда фақат ана шу масалалар кўрилар экан-да, деб хулоса чиқармаслик керак. Айни пайтда сессияга тайёргарлик ишлари қизғин давом этмоқда. Бундан ташқари сессияга қадар Олий Мажлис таркибидаги блок ва фракциялар аъзолари иштирокида алоҳида ҳамда умумлаштирилган мажлислар бўлиб ўтади. Ушбу мажлисларда сессия кун тартибига киритилган ва киритилиши мўлжалланган масалалар яна бир бор кўриб чиқилади.

-- Парламентда қонун лойиҳаларини тайёрлаш, муҳокама қилиш ҳамда тасдиқлашнинг ўзига хос услуби шаклланган. Кейинги пайтда менинг назаримда яна бир янги усул шаклланаяпти: барча йирик ва илгари бизда амал қилмаган қонун лойиҳаларидан биринчи ўқишда қабул қилиниб, жамоатчилик муҳокамасига қўйилмоқда...

-- Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, бу усулнинг бир қанча ўзига хос жиҳатлари бор. У биринчидан, қабул қилинаётган қонуннинг пишиқ-пухта бўлишига сабаб бўлса, иккинчидан, тили равон, халқчил ҳамда оммабоп қилиб яратилиши учун ҳам ўз улушларини қўшишлари мумкин. Бу эса ҳуқуқий-демократик, одил фуқаролик жамияти қурилишининг асосий ва ўзига хос омилларидан биридир.

Ана шундай асос ва омилларга таяниб Олий Мажлиснинг еттинчи сессияси ҳуқуқий давлат қуриш йўлидаги яна бир шаҳдам қадам бўлади, десак муболаға қилмаган бўламиз.

«Халқ сўзи»нинг парламентдаги муҳбири **Исмат ХУДОЁРОВ** суҳбатлашди.

ЯНГИ ЙИЛДА -- ЯНГИ РЕЖАЛАР

23 декабрь куни «Ўзбектуризм» миллий компаниясида кенгаш бўлди. Унда 1996 йилги ишлар якунлари чиқарилди ва республика Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Бухоро вилояти кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқи асосида соҳани ривожлантириш истиқболлари белгилаб олинди.

Кенгашда Ўзбекистон Бош вазирининг ўринбосари А. Азизхўжаев сўзга чиқди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида

ДЕПУТАТЛАР ИШЧИ ГУРУҲИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

23 декабрь куни Олий Мажлис еттинчи сессиясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича депутатлар ишчи гуруҳининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Бу галги йиғилиш -- амалга оширилган ишлар, тузилган янги режалар ва ҳал этилиши лозим бўлган навбатдаги вазифалар сарҳисобига айланди. Шунинг учун йиғилишни очар экан, ишчи гуруҳнинг раҳбари, Олий Мажлис Раисининг ўринбосари Б. Шодиева ҳозир бўлган депутатларни кўпроқ шу масалаларга эътибор қаратишга даъват этди.

Ўтган давр ичида депутатлар ишчи гуруҳи аъзолари Олий Мажлис Котибияти билан ҳамкорликда еттинчи сессияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ бўлган кенг қамровли ишларни амалга оширдилар. Сессия кун тартибига киритилган масалаларга оид қонун лойиҳалари, бошқа ҳужжатлар яна бир бор синчковлик билан ўрганиб чиқилди. Жойлардан, депутатлардан келиб тушган таклиф ва мулоҳазалар муҳокама қилиниб, тегишли лойиҳаларга ўзгартишлар ҳамда қўшимчалар киритилди. Шундан сўнг ҳужжатларнинг муҳокамага етказилган вариантлари барвақт депутатларга етказиб берилди.

Айни пайтнинг ўзида барча қонун лойиҳаларининг қўмиталарда ҳамда комиссияларда ўрганиб чиқилиши ҳам қизғин давом этди.

Олий Мажлис сессиясига яқинлашган сари ишчи гуруҳи таркибида тузилган учта кичик гуруҳнинг ишлари қизғин паллага кирди. Парламент мажлиси ўз ишини тартибга солиш ва муҳокама қилиниши кутилаётган барча ҳужжатлар юзасидан оммавий-ахборот воситалари, радио ва телевидение орқали суҳбатлар, мақолалар, ахборотлар бериб борилди.

Сессия уюшқоқлик билан ва сермазмун ўтиши учун сессия мажлислар залида иш олиб борадиган «Рада-Мажлис» тизими яна бир бор синовдан ўтказилди, бошқа техник хизматлар иши маромига етказилди.

Амалга оширилган ишлар, ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар хусусида кичик гуруҳларнинг раҳбарлари Х. Тошев, И. Кочмарик ҳамда И. Юсупов ахборот бердилар.

Йиғилишда сўзга чиққан барча депутатлар Олий Мажлиснинг еттинчи сессияси республика парламентининг аввалги сессиялари каби ўзига хос якун бўлажагини алоҳида таъкидладилар. Шунинг учун ушбу сессияга ҳар қачонгидан ҳам пухта ҳозирлик кўрилди. Гарчанд бу йиғилиш сўнгги йиғилиш бўлса, ишчи гуруҳнинг ишлари сессия якунлангунга қадар давом этиши бир овоздан қайд этилди.

Олий Мажлис қўмиталарида

ТАКЛИФЛАР НАЗАРДАН ЧЕТДА ҚОЛГАНИ ЙЎҚ

Кеча Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни қўмита раиси, Олий Мажлис депутати Н. Исмоилов олиб борди.

Маълумки, Олий Мажлиснинг олтинчи сессиясида «Адвокатура тўғрисида»ги, «Нотариат тўғрисида»ги ҳамда «Сиёсий партиялар тўғрисида»ги қонун лойиҳаларини биринчи ўқишда қабул қилиб, уларни умумхалқ муҳокамасига ҳавола этилган эди. Ана шу муддат давомида қўмитага жойлардаги депутатлар, мутахассислар, фуқаролар ҳамда тегишли идора ва ташкилотлардан бир қанча таклиф ва мулоҳазалар келди. Айниқса,«Нотариат тўғрисида»ги қонун лойиҳаси матбуотда атрофлича муҳокама қилинди. Қўмита ишчи-гуруҳи мазкур таклиф ва истакларнинг бирортасини ҳам назардан четда қолдирмади. Керакли ва мақбул таклифлар инобатга олинди. Натижада, муҳокама жараёнида ҳар учала қонун лойиҳасининг бир қанча моддаларига қўшимча ва ўзгартишлар киритилди.

Олий Мажлиснинг еттинчи сессиясига кун тартибига Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси томонидан «Давлат хизмати тўғрисида»ги (Олий Мажлис Меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш қўмитаси билан ҳамкорликда тайёрланган) қонун лойиҳаси, «Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсмен) тўғрисида»ги (Олий Мажлиснинг инсон ҳуқуқлари бўйича вакили билан биргаликда тайёрланган) қонун лойиҳаси, Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-ижроия кодекси (Олий Мажлис Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси билан ҳамкорликда тайёрланган) лойиҳаси ҳамда Ўзбекистон Республикасининг солиқ кодекси (Олий Мажлис Бюджет, банк, молия масалалари қўмитаси билан биргаликда тайёрланган) лойиҳалари ҳам киритилмоқда. Шунингдек, «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳам сессия кун тартибидан ўрин олган...

Йиғилишда Олий Мажлис Раисининг ўринбосари Б. Бугров қатнашди.

Х. ИСМАТОВ.

МАМЛАКАТНИНГ ҚОН ТОМИРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

лишда юзага келиши мумкин бўлган хавф-хатарни баҳолаш учун жуда зарур. У Марказий банк, Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси каби бошқариш ва назорат қилишнинг давлат органларига ҳам даркордир. Мазкур ахборотдан бутун дунёда бўлгани каби бирламчи ҳамда тижорат банклари ўз фаолиятида фойдаланмоқдалар.

Бизга собиқ СССР давридан «мерос» бўлиб қолган ва ҳақиқатан ҳам талабларга мос келмайдиган эски ҳисобварақлар режаси бозор муносабатларига ўтаётган халқ хўжалиги мажмуининг талабларига жавоб бермай қолди. Банк соҳасида ҳисобварақлар ва ҳисоботларнинг халқаро андозаларга мос келадиган янги тизимини ишлаб чиқишга зарурат туғилди. Бугун биз Муҳаммаджон Жумагелдиев бошчилигидаги бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботлар департаменти мутахассисларининг бир неча йиллик фидокорона меҳнатлари ниҳоясига етганини қайд этишимиз лозим. Бу иш ҳам ўз мутахассисларимиз ва «Артур Андерсон» фирмаси маслаҳатчилари билан биргаликда амалга оширилди. Ҳисоб-китоб юритишнинг халқаро андозаларига мос келадиган янги шакллари ишлаб чиқилди, улар асосида бухгалтерия ҳисоби, ҳисоботлари ва аудитнинг бозор шароитларидаги янги тизими тамойиллари ва қоидалари белгиланди.

Айни пайтда мутахассисларимиз яна бир муҳим ишга қўл урдилар. Яъни, уларга ҳисобварақлар режаси асосида тузилган ҳужжатлар ... бугунги кунда ... амалга оширилмоқда. ... Марказий банк мутахассислари қисқа муддат ичида янги ҳисобварақлар режаси бўйича ... ишлаб чиқдилар. Мазкур ... Тошкент шаҳрида ва пойтахт вилоятида ... банклар филиалларида ...

...

Айни пайтда мутахассисларимиз янги ... жорий этиш ...

ВАЛЮТА СИЁСАТИ

-- Маълумки, мамлакатнинг валюта сиёсати унинг Марказий банки томонидан белгиланади. Уни шакллантиришнинг жорий йилдаги ўзига хос хусусиятлари нималардан иборат?

-- Марказий банкнинг валюта муносабатлари соҳасидаги фаолияти миллий валютамизнинг ички, кейинчалик эса тўлиқ эркин айирбошланишига эришиш, шунингдек, унинг харид қувватини кучайтиришга қаратилган ... Бироқ, тўлиқ эркин айирбошланишга ўтиш жараёни ҳаттоки ... мамлакатлар ... Шунинг учун ...

...

ИЖТИМОИЙ ТЎЛОВ: ДАСТЛАБКИ САМАРАЛАР

-- Биз сиз билан технологик режалар масалаларини кўриб чиқдик. Шубҳасиз, электрон почта пул ўтказмаларини тезлаштириш, аниқ ҳисобварақлар режаси эса банк тизимига иқтисодиёт эҳтиёжларига тезроқ эътиборни қаратиш имконини берди. Бироқ «Халқ сўзи»нинг кўпгина ўқувчиларининг биринчи навбатда иш ҳақи, пенсиялар ва нафақаларни ўз вақтида олиш билан боғлиқ муаммолар қизиқтирмоқда. Республика Пулкредит сиёсати комиссиясининг шу борадаги ... бўйича бу ҳақда нима деса оласиз?

-- Маълумки, пул муомаласи ўз қонуниятлари асосида фаолият кўрсатади. Нақд пулдан фуқаролар ... Бу эса ўз навбатида ... Шу боис ...

...

Андижон биокимё заводининг биринчи навбати ва бошқа қатор объектлар ишга туширилди. Тижорат банкларининг кредитлари ёрдамида бухоро ... ишлаш, Ҳазорасп шакар заводлари ... жадал суръатларда бунёд этилмоқда. Шунингдек, кредитлар ... ёрдамида ...

Энди маблағ билан таъминлашнинг тадбиркорлик ... Президентимиз фармонлари ва ... Хорижий сармоялар иштирокидаги ... корхоналарнинг ривожланишига ...

Мазкур усулни қўллаш жараёнида олган фойдасининг ва дивидендларининг бир қисмини мамлакатимиз иқтисодиётига реинвестиция қилиши амалга оширилмоқда ...

Мамлакатимиз саноати, қишлоқ хўжалиги ривожланишининг ...

Президентимизнинг қатор сўнгги фармонлари ва хусусан, «Хорижий сармоялар иштирокидаги корхоналарни ривожлантириш ва рағбатлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони ...

Биржадан ташқаридаги валюта бозорини вужудга келтириш борасида давлат ...

Бундай ҳол, шак-шубҳасиз, тижорат банкларининг айирбошлаш шохобчаларига ...

Дарҳақиқат, мазкур жараёнлар ...

ТЎЛАНМАГАН ҚАРЗЛАР МУАММОСИ

-- Файзулла Мақсудхонович, Сиз корхоналарнинг Банкротлиги ва санацияси масалалари бўйича ҳукумат комиссияси раисининг ўринбосарисиз. Мазкур комиссия фаолияти тўланмаган қарзлар муаммосига қай тарзда таъсир этади?

-- Тўланмаган қарзлар муаммоси нафақат Ўзбекистон, балки бутун Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги давлатлари учун ҳам долзарб бўлиб қолмоқда. ... Менимча, бу муаммонинг туб ечими иқтисодиётда рақобат муҳитини яратишдадир. Ушбу жараён Ўзбекистон Республикаси Президентининг жорий йилнинг декабрь ойидаги «Корхоналар банкротлигини амалга ошириш доир чора-тадбирлар ҳақида»ги Фармони ... Мазкур Фармон 1994 йилда қабул қилинган «Банкротлик тўғрисида»ги қонуннинг ... амалга оширилишини таъминлайди. ...

Марказий банк тўланмаган қарзлар муаммосини ҳал этиш борасида бошқа ...

Комиссия аниқ корхоналар мисолида вазиятни синчиклаб ўрганиб чиқмоқда ҳамда банк судлари ва уларга доир фойдаланишда ...

ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАР БОЗОРИ ЯНАДА РИВОЖЛАНАДИ

-- Маълумки, 1996 йил мамлакатда қимматли қоғозлар бозорининг жадал ривожланиш йили бўлди. Банк соҳасининг қимматли қоғозлар бозорини шакллантиришдаги иштироки қандай бўлди?

-- Қимматли қоғозлар бозорининг муомаласини тартибга солишнинг асосий ... Тижорат банклари -- республика ... Улар давлат қимматли қоғозлари, ... 1995 йилда унинг жами 90 та савдо ... 1245 млн. АҚШ долларини ташкил этди, бу 1994 йилга нисбатан ... 3,1 млрд. АҚШ долларини ташкил этди. ...

(Давоми 3-бетда).

МАМЛАКАТНИНГ ҚОН ТОМИРИ

(Давоми. Боши 1-, 2-бетларда).

лар чиқарилди. Бу борада «Ғаллабанк», Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки, «Ўзсаноатқурилишбанк» ва «Туронбанк»лар етакчилик қилмоқда.

Жорий йилда қимматли қоғозлар бозорининг тез ривожланишига эришилди. Биз биринчи марта давлат бюджети камомадини эмиссиясиз молиялашнинг муҳим воситаси ҳисобланган давлат қисқа муддатли облигацияларини қўлладик. «Кимошди» савдолари ва савдолар ўтказиш тажрибаси ушбу бозорнинг яшовчанлигини исботлади ҳамда республикада давлат қимматли қоғозларини чиқариш ҳажмини янада ўстириш учун яхши негиз яратди. Давлат қисқа муддатли облигацияларини чиқариш ҳисобидан бюджетга қўшимча равишда 4,6 млрд. сўм келиб тушди.

Келгуси йилда давлат қисқа муддатли облигациялар бозорини олти ойлик облигациялар чиқариш ҳисобидан анча кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Бундан ташқари, молия бозорининг ушбу воситасига хорижий сармоядорларнинг маблағ сарфлашларига рухсат берувчи қонун ҳужжатларини тайёрлаш ишлари ҳам олиб борилмоқда. Ушбу тадбирлар давлат қимматли қоғозлар бозорини сифат жиҳатидан янги даражага ўтишини таъминлайди.

Марказий банк мамлакатда пул муомаласини тартибга солишнинг энг муҳим воситаси ҳисобланган қимматли қоғозлар бозорини ривожлантиришга бундан кейин ҳам чуқур эътибор беради.

МИЖОЗЛАРНИНГ МАБЛАҒИ ТЎПЛАНАДИГАН ЖОЙДА...

-- Банк тизимининг тижорат банклари, хусусан, «Автойўлбанк»нинг банкротлиги билан боғлиқ йўқотишларига сизнинг муносабатингиз?

-- Банкларнинг банкротлиги ва тугатилиши одатдан ташқари ҳол эмас. Бирон-бир банкни бундан тўлиқ ҳимояланган, деб ишонч билан айтиб бўлмайди. Деярли барча давлатларнинг қонунчилигида банкларнинг банкрот бўлиш ва тугатилиш жараёнларини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатларнинг мавжудлигига ҳам шу сабабдир. Марказий банкнинг мақсади қонун билан белгиланган ваколатлари доирасида банкротлик ҳолатларини ва банк тизимларининг таназзулини бартараф этишдан иборат. Шунингдек, банк кредиторлари ва мижозлари учун банкни тугатишни энг кам зарарлар билан амалга ошириш ҳам бизнинг вазифамизга киради.

«Автойўлбанк» масаласига келсак, бу ерда кредитларнинг қайтарилиши устидан етарлича назорат ўрнатилмаганлиги натижасида берилган банк ссудалари бўйича муддати ўтган қарзлар миқдори ўсиб кетган. Нима учун бундай ҳолат содир бўлди? Назаримда, бунинг бош сабаби банк раҳбарияти ва кредит бўлими ходимларининг ўз вазифасига совуққонлик билан ёндашиши, айрим ҳолларда эса уларнинг виждонсизлиги ва нопоклигидадир. Банклар кенгаши ва Акциядорлар бошқаруви Марказий банкнинг бир неча бор огоҳлантиришларини эътиборга олмадилар. Иш борган сари ёмонлаша бориб, август ойида ўз-ўзини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Марказий банкнинг Тугатиш комиссияси мазкур банкда сира йўл қўйиб бўлмайдиган салбий ҳолатлар содир бўлганлигини аниқлади. Масалан, банклараро кредитлар учун фоизлар банк даромадлари ҳисобидан эмас, балки мижозларнинг маблағлари ҳисобидан тўланган. Бу белгиланган тартибга бутунлай зиддир. Ўзининг ва ўзгаларнинг маблағларини бир жойга тўпловчи муассасада бундай ҳолга йўл қўйилиши асло мумкин эмас.

Банк тизимида келгусида бундай ҳолларга йўл қўймаслик учун Марказий банк муассасаларини ҳар томонлама ҳисобга олиш ва уларнинг ривожланишини кузатиш ишларини амалга оширмоқда. У сармоянинг мослик, ликвидлик талабларини ўз ичига олувчи иқтисодий нормативларни, шунингдек, кредитлаш ҳажми лимитларини белгилаш ваколатларига эгадир. Марказий банк мазкур мезонлар бўйича молиявий аҳволни таҳлил қилади, 1996 йилда тузилган махсус бошқарма эса муаммоли банкларни аниқлаш билан шуғулланмоқда. Бу банк муассасаларининг аҳволини назорат қилиб бориш ва зурур ҳолларда уларнинг соғломлаштирилишига эришиш ёки кам зарар билан тугатиш имконини беради.

Кимдир буни қатъий банк назорати, деб атайди. Лекин бу Россия Федерацияси ва бошқа Ҳамдўстлик давлатларида аниқ намоён бўлган банкларнинг ялпи таназзулидан сақланиш имконини берди. Ўзбекистонда жорий йил мобайнида фақат иккита банк ёпилди. Бироқ унинг ўрнига янгилари пайдо бўлмоқда. Жумладан, яқинда «ЎзАМРОбанк» Ўзбекистон-Голландия банки ўз фаолиятини бошлади, Ўзбекистон-Корея қўшма банкини очишга доир зарур ҳужжатлар имзоланди.

ХОДИМЛАРИМИЗ ЁШИ ЎРТАЧА 30-35 ДА

-- Энди Марказий банкнинг ходимлар билан ишлаш сиёсати тўғрисида ҳам гапириб берсангиз. Ҳозирги вақтда гўё эскиргандек туюлган «Ходимлар ҳамма нарсани ҳал қилади» деган нақл бозор иқтисодиёти шароитларида долзарб масала бўлиб қолди.

-- Кейинги пайтда банк тизими анча яшарди. Банк ходимларининг ўртача ёши республика бўйича 30-35 ёшни ташкил этади. Банкларнинг раҳбарлар таркиби ва етакчи мутахассислари орасида иқтисод фанлари докторлари ва номзодлари сони кундан-кунга ортиб бормоқда. Истеъдодли ёш ходимлар бугунги кунда банк ишининг етакчи соҳаларини бошқармоқдалар ва ўзларининг илмий, назарий билимларини амалда қўлламоқдалар. Шундай истеъдодли ёшлардан бири -- АҚШда бир йилдан ортиқ вақт мобайнида малакасини оширган Жамшид Қўчқоровдир. У ҳозирги вақтда Марказий банк раисининг ўринбосари лавозимида ишлаб, банкнинг валюта сиёсати масалаларини бошқармоқда. Шунингдек, валюта сиёсатининг долзарб масалаларини ҳал қилишда Валютани тартибга солиш ва ташқи алоқалар департаменти директорининг ўринбосари Равшан Ғуломов алоҳида ажралиб туради. Иқтисодий таҳлил ва статистика департаменти директори Ислом Саломов банк статистикасини бозор иқтисодиёти асосларига ўтказиш, банкларнинг кредит сиёсати самарадорлигини таъминлаш масалаларини муваффақият билан ҳал қилмоқда. Тижорат банкларига лицензиялар бериш ва улар фаолиятини тартибга солиш департаментида Давлат ва жамият қурилиши академиясини тамомлаган Ўктам Элбеков бошқарма бошлиғи лавозимида самарали ишлаб келмоқда. Пул муомаласи, валюта сиёсати, инвестициялар, банклар фаолияти каби масалаларни таҳлил ва тадқиқот этиш ишларини олиб бораётган иқтисодий тақиқотлар марказига истеъдодли ёш мутахассис Орифжон Номозов раҳбарлик қилмоқда.

Ҳозирда Марказий банкнинг кўпгина истеъдодли ходимлари нуфузли хорижий мамлакатларда малака оширмоқдалар. Фақат Марказий банк аппаратидан 1992 йилдан бошлаб Англия, Австрия, АҚШ, Германия, Ҳиндистон, Таиланд, Франция, Швеция, Швейцария, Хитой Халқ Республикаси, Япония ва бошқа ривожланган хорижий давлатлар банкларида ҳамда Халқаро валюта фондининг Бирлашган Вена инситутида 180 дан ортиқ мутахассис таълим олиб, малакасини ошириб қайтди. Ёш ходимларни ўқитиш ва уларнинг малакасини ошириш фақат чет элга бориб келиш билан чекланмайди. Биз ёшларнинг ўз билимларини бозор муносабатларининг ўтиш даври иш услубларига татбиқ эта билишига катта аҳамият берамиз. Чунки уларнинг олдида мамлакатимизнинг банк соҳасига доир муаммоларини ҳал қилиш вазифаси турибди. Шу туфайли Марказий банк ва тижорат банклари ходимлари олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, Минтақавий банк ўқув маркази, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси ҳамда Банк-молия академиясида ўз билим ва малакаларини оширмоқдалар.

Ўз навбатида Минтақавий банк ўқув маркази, Тошкент молия инситути, банк коллежи ўқитувчилари ҳамда жаҳон иқтисодиёти ва дипломатияси университети талабалари Марказий банк департаментлари ва мустақил бошқармаларида ўз малакаларини оширмоқдалар.

Айни пайтда Марказий банк ва тижорат банкларининг раҳбар ва мутахассислари мунтазам равишда аттестациядан ўтказилмоқда, бу эса банк ходимлари фаолиятининг иш услуби ва усулларини мунтазам равишда такомиллаштириб боришга имкон беради.

Ходимлар сиёсатида биз асосий эътиборни банк муассасаларида улар билан ишлашнинг изчил тизимини яратишга, яъни бўлғуси раҳбар ва мутахассисларни олдиндан кўра билишга, шунингдек, уларни режа асосида тайёрлаш ва қайта тайёрлаш, юқори лавозимларга кўтариш учун амалдаги ходимлар захирасини шакллантириш масалаларига қаратмоқдамиз.

Суҳбатимиз охирида шуни қўшимча қилмоқчиманки, бизнинг республикамиз кучли иқтисодий имкониятлар ҳамда бой табиий ресурсларга эга. У пахта, олтин, газ ва бошқа минерал ресурсларнинг йирик ишлаб чиқарувчисидир, бизда ўрта махсус ва олий маълумотга эга бўлган катта ишчи кучи мавжуд, нисбатан ривожланган инфраструктурамиз бор. Бизнинг бош мақсадимиз улардан оқилона фойдаланишдан иборатдир. Шуни катта ишонч билан алоҳида таъкидламоқчиманки, биз бу ишнинг уддасидан чиқамиз. Яқин йилларда бундай катта куч ўзининг ҳақиқий самарасини беради ҳамда Ўзбекистон халқларининг фаровонлиги, равнақи йўлида кенг имкониятлар очади. Мен бунга жуда ишонаман.

«Халқ сўзи» ва «Народное слово» мухбири В. РУДАКОВА суҳбатлашди.

АБАДИЙ ЯШИЛ ЎРМОН

(Боши 1-бетда).

сўз қотдим. Мезбон ҳамюртини обдон яхши билса керак, ишонч ва бироз ғурур билан:

-- Дастёр бола чойнакни олиб келаётиб, қўли куйганидан ерга қўйиб олган бўлса керак, чойнинг таъмидан шуни билди, -- деди тан берганини яширмай.

Ҳозиргача ашаддий чойхўрнинг фаросати, закийлиги ҳақида ўйлайман, халқимиз орасида синчилар, ақли тошни ёрадиган одамлар кўплигига шафе келтираман.

Гапни мазкур ҳикоядан бошлаётганимиз бежиз эмас. Президентимизнинг Сирдарё, Жиззах, Наманган, Бухоро вилоятларининг навбатдан ташқари сессияларида, Конституциямиз қабул қилинганнинг 4 йиллигига бағишланган йиғилишда сўзлаган нутқларида билдирилган фикрлар азамат, чўнг, бир вақтда ўткир зеҳни билан ер остида илон қимирласа биладиган закий халқимиз ҳақида қайта-қайта ўйлашга мажбур қилади. Тарихлар ҳам, замонлар ҳам қарита олмайдиган, ўз мезонига, нуқтаи-назарига, тошу тарозисига эга бўлган, «Меҳнат» отлиқ шараф ва заҳмат бирлаштириб турган одамларнинг кайфияти қандай? Мабодо, саволни шундай кўндаланг қўядиган бўлсак, «ўткинчи» қийинчиликларни метин бардоши билан енгаётган, ўз уддабуронлиги, меҳнатсеварлиги билан кун кўраётган меҳнаткашнинг аҳволи-руҳияси ҳар доим республикамиз раҳбариятининг диққат- эътиборида бўлиб келаётганини таъкидлаш жоиз.

Истиқлол йиллари Президентимиз ва ҳукуматимизнинг сиёсати, халқимизнинг қўллаб-қувватлаши туфайли силкинишларсиз, бир маромда кечаяпти. Бу, албатта, ҳаммамизнинг бахтимиз. Яқин қўшнилар-- Афғонистон, Тожикистон, Россия, Кавказдаги воқеалар яна ҳам босиқ бўлишга, яна ҳам жиловни қаттиқроқ ушлашга мажбур қилгани ҳам рост. Бундай ташқи таъсирлар фақат иқтисодий алоқаларнинг чигаллашишигагина эмас, юртимиз ички аҳволига -- баъзи салбий ҳолатлар воқе бўлганда кескин чоралар кўришдан тийилишга ҳам олиб келди. Оқибатда баъзи эътиқоди суст одамлар «давринг келди, яйраб қол» қабиладаги яшаш тарзини танлашди. Президентимиз ўз чиқишларида бундай ҳолатлар ҳақида кўп марталаб куйиниб гапираяптилар. Ҳолбуки, «Халқлар тараққий этиб, ўса олиши, шон-шарафга бурканиб, муваффақиятли равишда фикрлай ва ишлай олиши учун ҳаётларининг негизида тараққиёт ғоялари ётиши керак» (Эмелио Кастелар, испан сиёсий арбоби), яъни бутун мамлакат ягона мушт бўлиб эртанги истиқбол учун курашиши лозим. Тарихдан мисол-Японияни оёққа турғизиш керак бўлганда, мамлакат аҳолисининг ялпи талаби билан 14 соатлик иш куни белгиланган экан. Кўплаб жамоалар дам олиш кунисиз ва байрам кунларида ҳам ишлаш ташаббуси билан чиққан.

Мабодо, маълумотлар қиёсланадиган бўлса, ўтган йиллар тажрибаси бизда бутунлай ўзгача ҳолатни тасдиқлаб турибди. Саноатда улкан гигантлар -- «ЎзДЭУавто», «Зарафшон -- Ньюмонт» , «Узсаламан» сингари дастлабки қалдирғочлар пайдо бўлгани ҳолда кишилар онгида янги давр руҳини ҳис қилиш қийин кечаяпти. Айниқса, баъзи раҳбарларнинг эски ақидалар гирдобидан чиқа олмаётгани жиддий ташвиш туғдирмоқда.

Тараққиёт ўз йўлида зиддиятларни яратади ва шу зиддиятлар курашида яшайди, дейишади. Бу айиқ яшаш жараёнида жун ташлаб ва ўзи ҳам шу жунига ўраниб ухлашига ўхшайди. Худди шундай, тараққиёт одамлар жамоасини икки табақага -- ишловчилар ва раҳбарлик қилувчиларга бўлиб юборади ҳамда гарчи бу икки томон ягона қобиқда яшаса-да, ўртада баъзи хусусий зиддиятлар пайдо бўлади. Чунончи, раҳбарлар ишловчиларнинг жон-жаҳдлари билан тер тўкишларидан манфаатдор ва иккинчидан, раҳбарлар яратилган бойликлардан ишловчиларга нисбатан кўпроқ улуш олишга интилиб келганлар. Бу бутун инсоният тарихида тасдиқланган ҳол. Тузумнинг қиёфаси ҳам шу икки томоннинг ўзаро муносабатларига боғлиқ бўлган -- илғор жамиятларда раҳбарлар ва ишловчилар ягона мақсад-эртанги фаровон ҳаёт қуриш йўлида баробар тер тўкканлар, манфаатлар ҳам, қизиқишлар ҳам қўшилиб кетган, ўртадаги чегара деярли йўқолган -- энг катта раҳбар ҳам оддий меҳнатчи билан бир қозондан овқат еган, бир хил тўшакда ухлаган. Бундай илғор тартиблар ўз навбатида тараққиётда ҳам илғор даражани таъминлаган. Энди, аксинса, раҳбарлар ва ишловчилар ўртасида Хитой девори пайдо бўлиб, манфаатлар тўқнашганда, ички зиддият юзага келиб, тараққиёт жойида депсиниб тураверган.

Раҳбар биргаликда яратилган умумий моддий бойлик («10» деб олсак)дан тенг (5-5) эмас, кўпроқ (7-3, 8-2 каби) олишга интилади. Ана шунга эришганлар, табиийки, бойиб кетади, нариги томон ўз-ўзидан қашшоқлашади. Бундай ҳолат паст тараққиёт тартиби саналади ва жамиятни паст тараққиёт даражасига тушириб қўяди.

Юртимиздаги ҳозирги аҳвол таҳлил қилинганда, тарих «мерос»и сифатида бир ҳолни истисно қилиш мумкин эмас. Социализм оғизда «синфларни тугатган, ижтимоий тенгликни барқарор қилган» бўлса-да, табақаланиш жуда кучли эди. Раҳбарга берилган имтиёзлар, унинг кўринмас қўрғон ҳимоясида, асосан тайёр кўрсатмалар асосида, фаолият юритиши пичоғини ёғ устида бўлишини таъминлаганди. Раҳбарлик масъулият эмас, кўпинча, маишат эди ва шу туфайли уни сотиб олишарди, сотишарди. Истиқлолдан кейин умуммиллий манфаат биринчи ўринга чиқди: бутун мамлакатни, халқни қутқариш, уни умумжаҳон тараққиёти даражасига олиб чиқиш керак эди. Ана шундай шароитда фидойилик талаб қилинарди: ҳар қандай шахсий манфаатдан, хоҳиш-истакдан воз кечиш, ҳамма имкониятни ягона мақсадга -- олайлик, олдин мамлакатни бой қилиб, кейин ҳаммамиз бой бўламиз, деганга ўхшаш порлоқ бир орзуга бўйсундириш керак эди. Афсуски, онгдаги, тушунчадаги лаънати мерос хуруж қилиб қолди: худди шўро даврида ўрганиб қолинганидек, баъзилар тўғри келган жойидан ўмариш дардидан воз кеча олмади. Балки кимлардадир «Бу бойлик Ватанники, бу мустақил Ўзбекистон келажаги йўлида асқотади», деган тушунча бўлиб, ўзини тийиш кайфияти бўлгандир, бироқ кўпчилик юрагида тоза ва беғубор, инсонни, миллатни улуғлайдиган туйғуларни топа олмади. Шу ўринда бундан 2-3 йил олдин ҳам Сирдарё, Жиззах, Наманган, Бухоро вилоятларида яқиндагидек йиғилишлар бўлганини ва уларда ҳам худди шундай танқидий фикрлар айтилганини эслаш кифоя.

Буюк китобларда ёзилмишки, раҳбар бўлиб ишлаган одамнинг қўли охиратда боғлиқлик турар эмиш. Агар у хайрли ишлар қилган бўлса, тугун ечилиб кетармиш. Агар нопок бўлса, шу ҳолда дўзахга тушармиш. Валлоҳи аълам биссавоб!

Яна ёзилмишки, салтанатларни устивор қиладиган, мамлакатларни гуллаб-яшнатадиган фазилатлар -- тўғрилик, ҳалоллик, поклик, адолат каби марваридлар халқ денгизида мавжуддир. Инсониятга ёруғ кунлар олиб келган, эзгу орзуларни амалга оширадиган буюк даҳоларнинг волидаси -- халқ. Шунинг учун жами замонларда бутун эътирофлар-эътиборлар шу хилқатга қаратилган. «Халқим», «халқимга», «халқим учун» деб бошланган қасам сўзлари ҳаёт-мамот ҳайқириғи бўлган. Инчинун, идора ишларида, бошқарувда халқ билан бамаслаҳат иш тутилган, унинг фикрига қулоқ солинган.

Баъзан шундай номутаносибликка дуч келинади. Ўн кишилик жамоага етакчилик қилаётган бригадирнинг иши қоғозда милтиқнинг ўқидек бўлиши мумкин -- ҳисоб-китоблар тўғри, режалар бажарилган. Бироқ оддий одамлар қалбига қулоқ тутилса, улар бошқача фикр изҳор этишар. Албатта, бундай ҳолда -- кўпчилик ҳақ.

Аслида, бутун ислоҳотлар, инқилоблар, бошқа ўзгаришлар халқнинг иродаси туфайли ва халқ учун бўлганини тарих тасдиқлаб турибди.

... Мен ҳам илдизига нам етиб улгурмаган бир майса каби нигоҳим тикилган, истиқболимга пешвоз турган яшил ўрмонга интиламан. У мени кутиб олишини ва қабул қилишини истайман. Абадий яшил ўрмон бардам шовуллаб, иштиёқимни оширади...

Ҳаким САТТОРИЙ,
журналист.

ay-sel

CONSTRUCTION AND TRADE CO.INC.

"АЙ-СЕЛЬ"

ТУРКИЯ ҚУРИЛИШ ВА ТИЖОРАТ КОРПОРАЦИЯСИ

Бутун Ўзбекистон халқини
янги 1997 йил билан
самимий муборакбод этади.

Барчангизга сиҳат-саломатлик, оилавий бахт,
касбу корингизга барака, келажаги буюк,
мустақил давлатчилик йўлидаги миллий
тикланиш сарҳадларида зафарлар тилаб қоламиз.

Фитрат таваллудининг 110 йиллиги олдидан

ФИТРАТНИНГ ШЕЪРИЙ МЕРОСИ

Абдурауф Абдураҳим ўғли Фитрат ўзбек халқининг тарихий тақдирини ўзгартириш лозимлиги ҳақидаги ҳақиқатни айтиш ва халқнинг кўзларини очиш мақсадида бадиий ижоднинг қарийб барча турларига мурожаат этди ва улар берган имкониятдан самарали фойдаланди. Шу маънода Фитратнинг шеърий ижодига ҳам назар ташлаш табиий ва қонуний ҳолдир.

Фитратнинг шеърий мероси унча катта эмас. 1909 йили Истамбулга ўқишга борган Абдурауф Абдураҳим ўғли тўрт йил давомида шу ердаги дорилфунунда таҳсил кўриш ва айни вақтда Вайзин мадрасасида маърузалар ўқиш билан бирга бадиий ижод билан ҳам самарали шуғулланди: 1910 йили «Мунозара», 1912 йили «Ҳинд сайёҳи қиссаси», шундан бир йил аввал эса «Сайҳа» номли дастлабки шеърий тўпламини нашр этди. Мутахассислар Фитратнинг Туркияга ўқишга боришидан аввал ҳам шеърият билан қизиқиб, Мижмар тахаллуси остида шеърлар ёзганини айтадилар. Фитратнинг бу дастлабки шеърлари гарчанд китоб шаклида чоп этилган бўлмаса-да, Неъматулло Муҳтарамнинг «Тазкират уш-шуаро» асаридан ўрин олган.

Мижмар уд ўсимлиги куйдириладиган чўғдон бўлиб, ёш шоирнинг ўзига бу тахаллусни танлашидан нафақат унинг нозик дил соҳиби, балки ўзини ўзгалар ҳаётини поклаш, улар дардига малҳам бўлишдек шарафли ишга бағишлаган инсон ҳам бўлганлиги сезилиб туради.

Фитратнинг дастлабки шеърий тўпламига сарлавҳа бўлган «сайҳа» форсча сўз бўлиб, «наъра», «даҳшатангиз фарёд» маъноларини англатади. Ватанпарварлик туйғулари билан тўлиб тошган бу тўпламнинг айрим намуналари 1914 йили «Садои Туркистон» газетасида босилган бўлса-да, на Мижмар тахаллуси остида ёзилган, на «Сайҳа» тўпламига кирган шеърларни ўзбек адабиётининг мулки, дейиш қийин. Бу нарса тожик биродарларимизга малол келиши мумкин. Худди шунингдек, 1912-1914 йилларда «Бухорои шариф» газетаси ва «Оина» журналида, 1917-1920 йилларда эса «Кутулиш» ва «Ҳуррият» газеталарида эълон қилинган шеърлар ҳам форс-тожик адабиётининг бойлигидир.

Фитратнинг ўзбек тилида ёзилган шеърлари эса асосан 1922 йили нашр этилган «Ўзбек ёш шоирлари» тўпламидан ва турли вақтли нашрлардан ўрин олган. Уларнинг умумий миқдори тахминан 20-25 тадан ошмайди.

Савол туғилиши мумкин. Модомики, Фитратнинг шеърий мероси шу қадар кичик экан, у ҳақда сўз юритиш, Фитратнинг ўзбек шеърияти тараққиётига қўшган ҳиссаси тўғрисида баҳс очиш ўринлими? Бу ҳам қатлиом этилган ёзувчиларни сунъий равишда кўкка кўтаришнинг намунаси эмасми?..

Камина бу саволга Чўлпоннинг сўзлари билан жавоб беришни хоҳлардим. У 1933 йили таниқли рус ёзувчиси В. Ян билан қилган суҳбатида шу ҳақда баҳс юритиб, бундай сўзларни айтган: «Ёшлик чоғимда Фарғонада (Фарғона водийси назарда тутилмоқда -- Н. К.) газмол билан савдо қилувчи отам ...мени муллавачча қилиб ўстириш ниятида мадрасага берган. Мен у ерда бир киши билан танишдим ва бу киши менга катта таъсир кўрсатди... У мени турли-туман муаммолар билан биринчи марта таништириб, менда сиёсий ва адабий ишга рағбат уйғотди. Мен Қуръонни ёдлашдан иборат сабоқлардан сўнг ҳамма нарсани унутиб, кўчага югурар ва янги рўзномаларни сотиб олар эдим. Аммо мударрислик қилиш ўрнига мен миллий ўзбек ёзувчиси бўлишга аҳд қилдим; отамдан ҳам, муллалардан ҳам қочиб, Тошкентга бордим ва у ерда шеърлар, ҳикоялар ёзиб, журналларга юбордим. Ўшанда биз, ёш ўзбек ёзувчиларининг ҳаммаси Фитрат таъсирида эдик, у ўзбек шеърининг ислоҳотчиси сифатида эски арабий-форсий шакллар ва андозалардан холи бўлиб, жонли, реал халқ тилида ёза бошлаган эди».

Фитратнинг бевосита ўзбек тилида ёзган дастлабки шеърлари 1917 йил Февраль ва Октябрь инқилоблари оралиғида ёзилган.«Ҳуррият» газетасида эълон қилинган бу шеърларда Фитрат Беҳбудий сингари маслакдош дўстлари билан бир сафда туриб, «Ҳуррият олинар, берилмас!» деган шиорга амал қилган ҳолда халқни истиқлол учун курашга чақирди. «Юрт қайғуси» деб номланган бир шеъри ва уч сочмасида Фитрат буюк мутафаккир сифатида майдонга чиқиб, Февраль инқилобидан кейинги вақтнинг ғаниматлигини замондошларига уқтиришга, феодал тарқоқлик ва мустамлакачилик йилларида парокандалашган халқни бирлаштиришга, унга «Ватан» сўзидан ортиқ ва муқаддас тушунчанинг бўлмаслигини айтишга, унинг қалби ва онгига олов пуркашга уринди.

Бу туркумдаги шоир сочмаларини ўқир эканмиз, унинг ўзбек шеъриятига биринчи марта минбар шеър намунасини, сочмани, сарбаст шеърни олиб кирганини ва Октябрь инқилоби арафасида халққа худди шундай жанговар оҳангдаги, оташин сўзлар билан мурожаат этиш лозимлигини нозик ҳис этганидан ҳайратга тушамиз.

Фитрат ва унинг маслакдош дўстлари қанчалик жонфидолик кўрсатмасинлар, халқ бирлаша олмади. Ҳокимият большевиклар қўлига ўтди. Тарихий вазият ўзгарди. Тарих саҳнасига демократик шоирлар билан чиқиб олган большевиклар ҳокимиятни қўлга киритишлари билан Туркистондаги тараққийпарвар кучларни таъқиб остига олдилар. Матбуотда миллий озодлик ғоялари билан суғорилган шеърларни эълон қилишнинг, большевиклар олиб бораётган шовинистик сиёсатни фош этишнинг иложи бўлмади. Шундай бир вазиятда Фитрат бошлиқ бир гуруҳ шоирлар 1922 йили «Ўзбек ёш шоирлари» тўпламини нашр этишга эришдилар. Фитрат бу тўпламни очувчи лирик кайфият билан йўғрилган икки шеъридан кейин «Миррих юлдузига» деб номланган ўзбек сиёсий лирикасининг илк намунаси бўлмиш оловли асарини эълон қилган эди. Кейинчалик узоқ йиллар мобайнида Фитратга қарши олиб борилган курашда манқуртларга дастмоя бўлган бу шеърда шоир ер юзида большевиклар туфайли рўй бераётган ваҳшийликларни мислсиз жасорат билан очиб ташлади. У Миррих юлдузига мурожаат этиб, унда ҳам ердагидек тубанликлар, хўрликлар борми, деб сўрайди:

Борми сенда бизим каби
инсонлар,
Икки юзли ишбузарлар,
шайтонлар,
Ўртоқ қонин қонмай ичган
зулуклар,
Қардош этин қўймай еган
қоплонлар?
Борми сенда ўксуз йўқсулнинг
қонин
Гурунглашиб, чоғир
каби ичканлар?
Борми сенда бутун
дунё тузугин
Ўз қопчиғин
тўлдиргани
бузганлар?
Борми сенда бир
ўлкани ёндириб,
Ўз қозонин
қайнаткучи
хоқонлар?
Борми сенда қорин,
курсоқ йўлида
Элин, юртин, борин,
йўғин сотқонлар?

Бу, нафақат рус большевизмининг ғайримиллий сиёсатига, балки айни пайтда унинг маҳаллий лаганбардорлари ва миллат сотқинларига ҳам қўйилган жиддий айбнома эди. Фитрат ўзбек халқи номидан бундан 75 йил илгариёқ мустабид тузум устидан шундай ҳукм чиқарган эди.

Айтилишларича, у билан шеърий мушоира қилиш шарафига эга бўлган Лоҳутий Фитратнинг ўта хассос шоир эканлигини билиб, унга ҳамду сано ўқиган.

1923 йили «Туркистон» газетасида чоп этилган мақолаларнинг бирида эса Фитратнинг шеърий ижоди тўғрисида бундай сўзлар баён қилинган: «Ҳозирги ўзбек шеъриятида Фитратнинг хизмати унинг тили ва услубида кўринади, у шеъриятда араб ва форс сўзларига йўлни беркитди. Ўзбек шеър тузилишининг ривожланиш йўлларини белгилай бориб, кўпгина ёш шоирларни тўплаб, уларга тил ва услуб ёғидан йўл кўрсатмоқдадир».

Биз бу сўзларга қўшимча равишда шуни айтишни истаймизки, Фитрат ўзбек шеърини ислоҳ этиш, ўзбек шеъриятининг тили ва услубини янги ўзанга йўналтириш билан бирга унда реализмнинг тантана қилишига кенг имкониятлар яратди, шеърнинг эстетик тарбия воситасигина эмас, балки улуғ мақсадлар йўлида ўткир кураш қуроли ҳам бўлиши мумкинлигини ўзбек адабиётида биринчилардан бўлиб исботлаб берди.

Наим КАРИМОВ.

Чим хоккей

БУХОРО «СИТОРА»СИ ТАИЛАНДДА ЯРҚИРАДИ

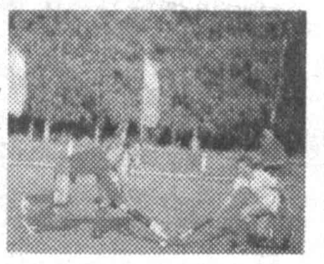

Чим хоккей бўйича қитъанинг энг нуфузли мусобақаларидан бири ҳисобланган Таиланд қироли кубоги учун бу йилги баҳсларда Осиёнинг 6 та энг кучли жамоалари қатнашди. Банкок яшил майдонига қўлига чавгон тутган нафосат соҳибалари чиқишди.

Бу йил Ўзбекистон чемпионлигини қўлга киритган Бухоронинг «Ситора» чавгончи қизлари, таъбир жоиз бўлса, Таиланд қироли кубоги баҳсларининг маликаларига айланишди. Ҳамюртларимиз Таиланд ва Шри-Ланка чавгончи қизларини 5:0, Малайзия ва Сингапур жамоаларини ундан ҳам юқорироқ ҳисобда (6:0) мағлубиятга учратишиб, майдонда жамоа номига муносиб равишда юлдузлардай «ярақлашди». Ўзбекистон чемпионлари фақат қозоғистонлик дугоналари билан очколарни баҳам (1:1) кўришди. Якуний ҳисобда 23:1 (!) тўплар нисбатига эришган жамоамиз қирол кубогини қўлга киритди.

Таэквондо

ҲАМЮРТЛАРИМИЗ ИРЛАНДИЯ ЧЕМПИОНЛАРИ

Ирландия очиқ чемпионатида қатнашган таэквондочи қизларимиз ажойиб муваффақиятга эришишди. Чирчиқлик Алла Ким 63 кг вазн тоифасида Дублин татамисига чиқиб, барча рақибларини мағлубиятга учратди ва Ирландия чемпионлигини қўлга киритди. Шунингдек, у махсус тахталарни маҳорат кўрсатиб тепиб синдириш бўйича ҳам юқори натижалар кўрсатди ва икки карра чемпион бўлди. Ҳамюртларимиз Инна Хегай ва Евгения Хан ҳам ўз вазн тоифалари бўйича Ирландия очиқ чемпионатининг «олтин» медали соҳибалари бўлишди.

Р. ЭРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.

Футбол шарҳи

АНЪАНА БУЗИЛМАДИ

Футбол бўйича Осиё кубоги учун баҳслар тарихига назар ташлайдиган бўлсак, финал мусобақалари қитъанинг шарқий мамлакатида ўтказилган бўлса, албатта, Шарқ, Ғарбий қутбида ўтказилса ғарб мамлакати терма жамоаси ғолиб чиққан. Ўн биринчи марта ўтказилган қитъа кубоги учун бу йилги баҳсларда ҳам осиёликлар шу анъанага содиқ қолишди.

Биз аввалги шарҳларимизда Осиё футболи тараққий этаётганлигини эътироф этгандик. Бу айниқса, жамоаларнинг тактик жиҳатдан европача футбол намойиш эта бошлаганида кўринди. Бошқа терма жамоаларга нисбатан ҳужумкор, мазмунли ўйин кўрсатган Эрон ва Қувайт терма жамоаларининг финалда эмас, балки учинчи ўрин учун баҳсда қатнашиши кўпчилик мутахассислар учун кутилмаган ҳол бўлди. Очиғи БАА ва Саудия Арабистони терма жамоаларининг финалга чиқишида кўпроқ омад катта рол ўйнаганлигини эътироф этиш жоиз.

Яна шуни таъкидлаш кераккки, Осиё футбол мусобақалари натижасини олдиндан айтиб бўлмаслиги билан бошқа қитъа футболидан тубдан фарқ қилади. Бу сафар ҳам шу хусусият кўпроқ кўзга ташландики, эҳтимол уни осиёликларнинг қизиққонлиги билан изоҳласак тўғрироқ бўлар.

Гарчи, Эрон ва Қувайт терма жамоалари финалда учрашмаган бўлса-да, улар ўртасида ўтказилган учинчи ўрин учун баҳс финалдан кўра қизиқарлироқ ва юқори савияда ўтди. Эронликларнинг бир бутун жамоа бўлиб, бутун майдон бўйлаб ҳужумга ўтиши, европача услубда ташкил этилган Қувайт терма жамоаси ҳимоясини ҳар доим ҳам ёриб ўтолмади. Шундай бўлса-да Эрон футболи бизда яхши таассурот қолдирди. 90 дақиқа давомида бу икки жамоа кучлари тенг (1:1) келди. Ғолиб 11 метр белгидан тўп тепиш орқали аниқланди. Унда Эрон терма жамоаси дарвозабони юқори маҳорат кўрсатиб, ўз жамоасига Осиё кубогининг «бронза» медалини тортиқ этди. Шунингдек, жамоа ҳужумчиси Али Дайини ҳам Осиё кубоги турнирининг қаҳрамонларидан бири бўлди, дейиш мумкин.

Финал учрашуви жамоаларнинг эҳтиёткорлик билан тўп суриши натижасида бироз зерикарли ўтди. Саудия Арабистони терма жамоаси қарийб 40 дақиқа давомида БАА терма жамоасига нисбатан майдонда бир киши кам бўлиб ўйнаган бўлса-да, тенг кураш олиб борди. Ушбу учрашувда ҳам ғолиб пенальтилар орқали аниқланди. Унда омад Саудия Арабистони терма жамоасига кулиб боқди. Умуман олганда саудияликлар турнир давомида чемпионга хос ўйин кўрсатишди.

Шундай қилиб Саудия Арабистони терма жамоаси учинчи бор Осиё кубогини қўлга киритиб, бу борада эронликларга тенглашиб олишди.

Бизнинг терма жамоамиз дастлабки босқичдаёқ имкониятни бой бериши, бунинг устига ўз гуруҳида сўнгги ўринни эгаллаши ачинарли ҳолдир. Ўйлаймизки, бунинг сабаблари чуқур ўрганилади ва келаси йили жаҳон чемпионатининг саралаш мусобақаларида қатнашадиган терма жамоамиз бу камчилик ҳамда нуқсонлардан халос бўлади.

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

UZBEKISTAN TURKISH BANK

ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН, АЗИЗ ЎЗБЕКИСТОНЛИКЛАР!

"ЎТ-БАНК" - Ўзбекистон-Туркия қўшма банки жамоаси тобора яқинлашиб келаётган 1997 йил билан бутун ўзбекистонликларни самимий муборакбод этади. Янги йилда уларга бахт-саодат, соғлик-саломатлик, ишларига ривож тилайди.

Истиқбол йўлидан дадил одимлаётган Ўзбекистон Республикаси қисқа фурсатлар ичида жаҳон ҳамжамиятидан мустаҳкам ўрин олди. Мамлакатда изчил амалга оширилаётган улкан ислоҳотлар ўзининг самарали натижасини бермоқда. Зотан, халқ билан ҳукумат ўртасида ягона маслак йўлида мустаҳкам ришталар қарор топгандагина ана шундай ютуқларга эришиш мумкин.

Ўтмиши, маданияти, тили, дини, тарихий келиб чиқиши ҳамда бошқа кўплаб сифатлари муштарак бўлган ўзбек ва турк халқлари бир-бирларига нисбатан чуқур самимият ва юксак эҳтиром билан муносабатда бўлишаётир. Улар Ўзбекистон ва Туркиянинг барча соҳалардаги ҳамкорлик алоқаларини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Бугунги кунда Ўзбекистон ва Туркиянинг ўзаро тенг манфаатли ҳамда ишончли шерикчиликка асосланган ҳамкорликлари иккала мамлакат иқтисодиётининг барча соҳаларини қамраб олгандир.

"ЎТ-банк" - Ўзбекистон-Туркия қўшма банкининг ташкил этилиши ҳам ана шундай ҳамкорликнинг самараларидан биридир.

"ЎТ-банк" Ўзбекистон Республикаси акционерлик-тижорат деҳқончилик-саноат банки (ҳозирда "Пахтабанк") ҳамда Туркия Республикаси "Зироат" банки муассислигида тузилган бўлиб, унинг умумий сармояси 2 миллион АҚШ долларини ташкил этади.

"ЎТ-банк" жаҳоннинг жуда кўп нуқталарида ўз ҳамкорларига эга.

"ЎТ-банк" халқ хўжалигининг барча тармоқларига банк хизмати кўрсатиш ваколатига эга. Ўзбекистонлик ва чет эллик мижозлар (ҳуқуқий шахслар ва фуқаролар) унинг хизматидан фойдаланишлари мумкин.

"ЎТ-банк" ўз мижозларига энг қулай ва тезкор хизмат кўрсатади.

Умуман, "ЎТ-банк"нинг фаолият доираси ранг-баранг ва кенг қамровлидир.

"ЎТ-банк" жамоаси Сизни мижозлари сафида кўришдан бениҳоя мамнундир.

"ЎТ-банк"нинг эшиги Сизлар учун ҳамиша очиқ!

Қўшимча маълумотларни банкнинг ўзидан олишингиз мумкин.

Банк манзили: Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, 3-мавзе, 74-уй.
Телефонлар: (3712) 77-45-19, 77-59-67. Факс: (3712) 77-34-08. Телекс: 1166213 UTB.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир —Н. Тошев.
Навбатчи —М. Қиёмов.
Мусаҳҳиҳ — Б. Ҳасанов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0711 35460 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 23.55 1 2 3 4 5 6